

NFS uppdragsbeskrivning

NFS uppdragsbeskrivning beskriver NFS uppgifter och mandat i förhållande till olika aktörer och arenor. Den utgår från två prioriterade områden: (1) den nordiska avtalsmodellen och (2) arbetskraftens rörlighet. Den nordiska avtalsmodellen bygger på en kombination av ansvarsfull ekonomisk politik, välfärd och starka parter på arbetsmarknaden. Arbetskraftens rörlighet är en betydelsefull drivkraft som utvecklar, men också utmanar, arbetsmarknadsmodellerna i de nordiska länderna.

Den nordiska avtalsmodellen *(bilaga 1)*

- NFS ska arbeta för att upprätthålla, utveckla och försvara den nordiska avtalsmodellen utifrån arbetslivets förändring med utgångspunkt i arbetstagarnas intressen. NFS ska prioritera ökad kännedom, i ett brett perspektiv, om modellens unika egenskaper och fördelar
- NFS ska driva frågan om ett fungerande trepartssamarbete på nordisk nivå. Särskilt fokus ska ges frågan om att få arbetsgivarrepresentanter att delta mer aktivt och med den utgångspunkten löpande utvärdera samarbetet med arbetsgivar sidan
- NFS ska följa den europeiska politikens och lagstiftningens utveckling och identifiera de områden där de påverkar den nordiska avtalsmodellen
- NFS ska följa omvärldens och globaliseringens inverkan på den nordiska avtalsmodellen och peka på modellens styrkor för att kunna skapa full sysselsättning och rättvis omställning utifrån ekonomiska, sociala och hållbara villkor
- NFS ska uppmärksamma hög facklig organisationsgrad som en av de grundläggande förutsättningarna för den nordiska avtalsmodellen
- NFS ska bevaka och följa utvecklingen av den nordiska välfärdsmodellen där den påverkar och berör arbetsmarknadsfrågor och den nordiska avtalsmodellen
- NFS ska prioritera jämställdhetsfrågor inom samtliga områden

Arbetskraftens rörlighet

- NFS utgångspunkt är att rörlighet ska ske med anständiga, rättvisa och jämlika villkor och enligt principen om lika behandling
- NFS ska genom samverkan och erfarenhetsutbyte mellan medlemsorganisationerna identifiera och motverka social dumpning och effekter av svart och grå ekonomi i Norden och i närområdet
- NFS ska arbeta för rörlighet på den nordiska arbetsmarknaden för att öka sysselsättning och stärka nordisk konkurrenskraft. Därför ska NFS också arbeta för att minska gränshinder med koppling till arbetslivet med särskilt fokus på hållbara regleringar och avtal i ett gränsregionalt perspektiv
- NFS ska genom samverkan och erfarenhetsutbyte mellan medlemsorganisationerna identifiera möjligheter och utmaningar för att trygga anständiga och rättvisa villkor för arbetstagare i olika anställningsformer

- NFS ska medverka till att hitta lösningar som på nationell nivå underlättar etablering och integration på den gemensamma nordiska arbetsmarknaden
- NFS ska arbeta för att stärka fackliga rättigheter i sina närområden bland annat genom att öka kunskapen om ILO och grundläggande demokratiska rättigheter i arbetslivet
- NFS ska verka för facklig utveckling i vårt närområde och för företags och verksamheters samhällsansvar i ett nordiskt, europeiskt och globalt perspektiv

Med utgångspunkt i denna uppdragsbeskrivning ska NFS:

- Ta fram gemensamma ståndpunkter för NFS medlemsorganisationer i viktiga nordiska frågor
- Vid behov anta uttalanden och policydokument där samsynen är stark mellan medlemsorganisationerna
- Genom analyser, konferenser, erfarenhetsutbyte och samverkan mellan medlemsorganisationerna bidra till och främja goda förutsättningar för positiv facklig utveckling nationellt, nordiskt, i Östersjöområdet, europeiskt och globalt
- Föra kontinuerlig dialog med relevanta nordiska aktörer
- Samarbeta med relevanta myndigheter, politiker och arbetsgivarföreträdare i för NFS viktiga gemensamma frågor
- Vara plattform för samordning av Europafrågor för medlemsorganisationerna
- Vara plattform för samordning av Östersjöfrågor för medlemsorganisationerna, bland annat genom uppdraget som samordningssekretariat för det Fackliga Östersjönätverket (BASTUN)

NFS arbetar med och samordnar initiativ kring följande aktörer och arenor

Med självständigt mandat i relation till:

- Nordiska ministerrådet
- Nordiska rådet
- Övriga relevanta aktörer i det nordiska samarbetet

Med uppgift att koordinera möten, aktiviteter och rotationsordning för nordisk representation på medlemsorganisationernas uppdrag i relation till:

- Europeiska fackliga samorganisationen, ETUC
- Internationella fackliga samorganisationen, ITUC
- Internationella arbetsorganisationen, ILO
- Rådgivande fackliga kommittén vid OECD, TUAC

Med uppgift att utveckla det fackliga Östersjösamarbetet, etablera kontakter och områden för samarbete samt följa upp och påverka politiska satsningar inom Östersjöstrategin i relation till:

- Fackliga Östersjönätverket, BASTUN
- Baltic Sea Labour Forum BSLF och Östersjöstaternas råd CBSS
- Övriga relevanta aktörer i Östersjöområdet

Den nordiska modellen

Bilaga 1

Den nordiska modellen är och har varit vårt unika sätt att organisera våra samhällen i Norden. Den är ett system för hur samhället kan organiseras. Modellen bygger på en kombination av ansvarsfull ekonomisk politik, innovationskraft, välfärd och starka parter på arbetsmarknaden. Modellen, som skiljer sig på flera sätt från andra modeller i det kontinentala Europa, vilar på tre pelare som samspelar och stödjer varandra i en form av ömsesidigt beroende. De tre pelare är:

- Organisering av arbetslivet genom partssamarbete och samordnad lönebildning
- Välfärd
- Ekonomisk politik

Figur 1 Grundpelarna i den nordiska modellen i perspektivet av omställning och konkurrenskraft

27 oktober 2023

Den nordiska avtalsmodellen med omfattande grad av arbetsmarknadsreglering genom kollektivavtal är unik, såväl i ett europeiskt som ett globalt perspektiv. Den har skapat tillväxt och arbete i Norden, historiskt sett jämnat ut inkomstskillnader, även om mycket återstår, och på så sätt även bidragit till ökad jämställdhet. En central del för modellen och dess funktion är partssamverkan och social dialog. En hög facklig organisationsgrad, starka självständiga arbetsmarknadsparter, hög grad av tillit, bred avtalstäckning och konstruktiv samverkan mellan parterna i arbetslivet är nödvändiga förutsättningar för stabilitet, förutsägbarhet och arbetsfred. Ett resultat av den nordiska modellen är att de nordiska arbetsmarknaderna i ett internationellt perspektiv kännetecknas av få konflikter, vilket i förläningen bidrar till långsiktighet och investeringsvilja.

En grundläggande förutsättning för den nordiska modellens utveckling, konkurrenskraft och funktionssätt är att fackliga och demokratiska fri- och rättigheter utvecklas och förstärks. Detta är principer som genomsyrar NFS arbete för att utveckla och förstärka den nordiska avtalsmodellen.

Modellen ger möjlighet att hantera strukturomvandling och omställning på den gemensamma nordiska arbetsmarknaden. Den visar också att det är möjligt att framgångsrikt kombinera ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft med en omfattande välfärdsstat och hög ekonomisk jämlikhet. Det är giltigt även för små och öppna ekonomier som de nordiska, där utrikeshandeln har stor betydelse. Således är modellen en förutsättning för att kunna utveckla starka och väl fungerande välfärdsstater.

Välfärdsstaten i Norden vilar på universella principer och innebär lika möjligheter för alla, social och hållbar utveckling, solidaritet, jämlikhet, jämställdhet och ekonomisk trygghet. Detta är kärnvärden som innebär hög legitimitet och ett starkt folkligt stöd. Det offentliga välfärdsutbudet med universell utbildning, med en hög och god utbildningsnivå, är centralt för sysselsättning och produktion och för att främja samhällsinvesteringar. Goda välfärdsordningar har bland annat bidragit till en ökad jämställdhet och därmed en hög sysselsättningsgrad.